

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.01.1966, sp. zn. 6 Cz 165/67, ECLI:CZ:NS:1966:6.CZ.165.1967.1

Číslo: 22/1969

Právní věta: Jednou z podmienok úspešného uplatnenia nároku Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia na náhradu neprávom poskytnutých dávok proti závodu podľa § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb. je yavinenie na strane závodu; toto zavinenie spočíva v porušení právnej povinnosti hlásiť všetky zmeny a skutočnosti dôležité pre výplatu dôchodku, prípadne tiež tomu korešpondujúcej povinnosti zisťovať zmeny a skutočnosti potrebné k splneniu ohlasovacej povinnosti.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.01.1966

Spisová značka: 6 Cz 165/67

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 101/1964 Sb. § 89 102/1964 Sb. § 123

§ 125

§ 127

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia - Správy dôchodkov v Bratislave z 6. 7. 1966 bol navrhovateľovi podľa § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb. predpísaný na úhradu preplatok vo výške 6.477 Kčs, ktorý vznikol na starobnom dôchodku, vyplácanom pracovníkovi navrhovateľa J. B. Predpísanie tohto preplatku navrhovateľovi k úhrade bolo odôvodnené tým, že vznik preplatku zaviniel navrhovateľ, keď v stanovenej lehote neoznámil vstup J. B. zamestnania; v dôsledku toho bol J. B. vyplácaný neprávom starobný dôchodok vo výške 793 Kčs mesačne v době od 1. 5. 1965 do 5. 1. 1966.

Opravným prostriedkom podaným do tohto rozhodnutia domáhal sa navrhovateľ jeho zrušenia z toho dôvodu, že hore uvedený preplatok nezaviniel. Namietal, že prijal J. B. do zamestnania na základe doporučenia na prijatie, vydaného odborom pracovných síl ONV v P. zo 4. 6. 1965, pri čom v doporučení nebolo uvedené, že J. B. je poberateľom starobného dôchodku. V dôsledku toho bol navrhovateľ presvedčený, že uviedol sám pri projatí do zamestnania, že je dôchodcom. So zreteľom na to nemal navrhovateľ povinnosť hlásiť odporcovi vstup J. B. do zamestnania.

Krajský súd v Košiciach zrušil uznesením z 15. 11. 1966 rozhodnutie odporcu, lebo vychádzal zo

záveru, že v zmysle § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb. navrhovateľ vznik tohto preplatku nezavinil.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon a toto uznesenie zrušil.

Z odôvodnenia:

Účelom ustanovení § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb., § 123 písm. a) i § 127 vyhl. č. 102/1964 Zb. je, aby bola Štátnemu úradu sociálneho zabezpečenia poskytnutá náhrada za dávky neoprávnene vyplatené; na dosiahnutie tohto účelu dávajú právne predpisy Štátnemu úradu sociálneho zabezpečenia právo uplatniť nárok na vrátenie neprávom poskytnutých dávok ako proti dôchodcovi, ktorý nesplnil svoju ohlasovaciu povinnosť, tak aj proti závodu (organizácii), ktorý nesplnil zákonom stanovenú ohlasovaciu povinnosť.

Jednou z podmienok úspešného uplatnenia tohto nároku proti závodu je zavinenie na strane závodu, ktorý porušil ustanovenie o ohlasovacej povinnosti. Toto zavinenie spočíva v porušení právnej povinnosti, tj. povinnosti uloženej závodom ustanoveniami § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb., § 123 písm. a) i § 127 vyhl. č. 102/1964 Zb. hlásiť všetky zmeny a skutočnosti dôležité pre výplatu dôchodku; tomu korešponduje, pravda, tiež povinnosť zisťovať všetky tieto zmeny a skutočnosti tak, aby bolo zabránené výplate dávok, na ktoré dôchodca nemá právny nárok.

Obsah spisu nasvedčuje tomu, že J. B. bol prijatý navrhovateľom do zamestnania na základe doporučenia k prijatiu do zamestnania, vydaného odborom pracovných síl ONV v P., pri čom v doporučení nebolo uvádzané, že J. B. je poberateľom starobného dôchodku; J. B. neudal pri prijímaní do zamestnania tiež, že poberá starobný dôchodok. Na základe týchto skutočností však nemožno spoľahlivo dôjsť k záveru, že navrhovateľ splnil svoju povinnosť, uloženú mu ustanovením § 125 ods. 1 vyhl. č. 102/1964 Zb., tj. zaznamenať údaje a okolnosti rozhodné pre nárok na dávky dôchodkového zabezpečenia a pre ich výšku v evidencii pracovníkov, a to spravidla na mzdových listoch. Z tohto ustanovenia plynie, že závod je povinný zisťovať, a to dotazom na pracovníka alebo vyžiadaním jeho prehlásenia, či poberá dôchodok a aký. Táto pre vec rozhodná skutočnosť nebola súdom vôbec zisťovaná.

Z obsahu spisu nemožno bez ďalšieho vyvodzovať v tomto smere žiadny záver pre posúdenie zavinenia navrhovateľa. Je treba zistiť, či sa navrhovateľ pýtal J. B. na túto okolnosť a podľa jeho údajov vyplnil evidenčnú kartu, event. záznam na mzdových listoch. Ak sa organizácia pracovníka opýtala, či poberá dôchodok a aký, a pracovník nepravdivo uviedol, že dôchodok nepoberá, tak organizácia podľa § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb. za preplatok nezodpovedá. Ak sa však organizácia neopýtala pracovníka, či a aký dôchodok poberá, tak nesplnila svoju povinnosť, vyplývajúcu z ustanovení § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb., § 123 písm. a), ako aj § 125 ods. 1 a § 127 vyhl. č. 102/1964 Zb., a zodpovedá za svoje zavinenie podľa hore uvedených predpisov.

Ak krajský súd podľa týchto zásad nepostupoval, porušil svojím rozhodnutím zákon v ustanoveniach § 6, 120, 132 a 244 ods. 1 o. s. p. v spojitosti s ustanoveniami § 89 ods. 2 zák. č. 101/1964 Zb., § 123 písm. a), § 125 ods. 1 a § 127 vyhl. č. 102/1964 Zb.